Gemeente Borger-Odoorn

61628-2026:148487

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: Sociaal Domein
Portefeuillehouder: A. van Tongeren

Registratienummer: 61628-2026:148487

Onderwerp:
Oprichting Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe

Voorgestelde beslispunten:

1. Toestemming te verlenen aan het college om de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe aan te gaan.

Toelichting op de 3 betrokken samenwerkingsverbanden:

- *Prestatiemanagement Team (PMT):* samenwerking tussen de 7 Drentse gemeenten: Borger- Odoorn, Emmen, Coevorden, Meppel, Hoogeveen, de Wolden en Westerveld. Hier zijn gemeenten contractueel met elkaar verbonden door de inzet van personeel. Het PMT is geen rechtspersoon.
- *NMD-samenwerking (NMD):* samenwerking tussen de noord- en midden Drentse gemeenten: Aa en Hunze, Assen, Noordenveld, Midden-Drenthe en Tynaarlo. Sinds 2015 is NMD verantwoordelijk voor de inkoop, contractmanagement en kwaliteit van jeugdhulp en Wmo. De NMD is op dit moment een gemeenschappelijke regeling zonder meer, een lichte GR-vorm waarbij geen sprake is van een openbaar lichaam.
- *Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD)*: een samenwerking van de 12 Drentse gemeenten. Sinds 2023 heeft de JHRD mandaat gekregen voor het een aantal opdrachten (o.a. sluitend zorglandschap), deze worden uitgevoerd door het regioteam van de JHRD.

Bevoegdheid raad

Op grond van artikel 1, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen gaat ons college niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van uw raad. Op grond van artikel 1, vijfde lid, van deze wet wordt onder het treffen van een regeling mede verstaan het toetreden tot een regeling.

Inleiding

Op 18 september 2025 heeft uw raad besloten een zienswijze in te dienen op de conceptregeling van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe. Naar aanleiding van de verdere uitwerking van de regeling en de ontvangen zienswijzen wordt uw raad nu gevraagd toestemming te verlenen voor het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe.

De twaalf Drentse gemeenten werken al sinds 2015 samen aan de uitvoering van de Jeugdwet. Daarbij zijn ze georganiseerd in twee inkoopregio's: PMT (Zuid-Drenthe) en NMD (Noord- en Midden-Drenthe). Ook wordt er breder samengewerkt aan diverse regionale thema's binnen de jeugdhulp.

De gemeenschappelijke regeling wordt daarnaast opgericht in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd en de daaruit voortvloeiende Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Deze wet verplicht gemeenten om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. De gemeenschappelijke regeling geeft juridisch vorm aan deze regionale samenwerking.

Beoogd effect
Met het instellen van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe beogen gemeenten de beschikbaarheid, continuïteit en kwaliteit van specialistische jeugdhulp duurzaam te waarborgen. Door taken rond inkoop en regionale samenwerking te bundelen, ontstaat meer samenhang, duidelijkheid en slagkracht in de uitvoering. Tegelijkertijd wordt de samenwerking voor gemeenten, aanbieders en andere betrokkenen eenvoudiger en overzichtelijker georganiseerd. De GR draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige inrichting van de jeugdhulp, waarin gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en beter in staat zijn om in te spelen op ontwikkelingen en uitdagingen binnen de jeugdzorg.

Argumenten
1.1 Voordat het college kan besluiten de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe aan te gaan is toestemming van de gemeenteraad vereist.
De gemeenteraad wordt nu gevraagd toestemming te geven voor het vaststellen van de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe. Wettelijk kan deze toestemming alleen worden onthouden vanwege strijd met het recht of strijd met het algemeen belang (artikel 1 lid 4 en 5 van de Wgr).

1.2 In het najaar van 2025 zijn alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de regio Drenthe in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen op de ontwerpregeling Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe.
Een aantal gemeenten, waaronder Borger- Odoorn, hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt en hebben zienswijzen ingediend op deze ontwerpregeling. Deze zienswijzen zijn verwerkt in de voorliggende regeling. Deze wijzigingen zijn in bijlage 1 van de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe opgenomen.
Een van de wijzigingen betreft de besluitvorming in het algemeen bestuur. Voor een aantal in de regeling specifiek genoemde besluiten is niet langer unanimiteit vereist, maar een gekwalificeerde meerderheid van ten minste twee derde (2/3) van het totaal aantal deelnemende gemeenten.

1.3 Met het aangaan van de voorliggende gemeenschappelijke regeling wordt opvolging gegeven aan de 'Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg'.

1.4 Met het aangaan van de voorliggende gemeenschappelijke regeling wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport 'Omarm de complexiteit'.
De regeling geeft opvolging aan de bestuurlijke ambitie om de samenwerking in de jeugdhulp, naar aanleiding van de bevindingen uit *Omarm de complexiteit*, gezamenlijk te verbeteren en de toegankelijkheid, kwaliteit en organisatie van de jeugdhulp te versterken.

1.5 De voorliggende tekst van de Gemeenschappelijke Regeling (bijlage 1) is tot stand gekomen via een breed en gedegen proces met betrokkenheid van relevante deskundigen en stakeholders.
Bij de totstandkoming van de Gemeenschappelijke Regeling zijn juristen, financials en vertegenwoordigers van betrokken organisaties zoals NMD en PMT intensief betrokken geweest. Daarnaast hebben ook gemeentesecretarissen en andere sleutelpersonen (o.a. beleidsadviseurs, managers) bijgedragen aan het proces, de inhoud en afwegingen. Het proces is zorgvuldig doorlopen, inclusief een zienswijzeprocedure, waardoor ervan de regeling inhoudelijk goed doordacht, juridisch correct en financieel onderbouwd is.

1.6 Begroting 2027 en meerjarenbegroting sluiten aan bij de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe.
De begroting van de GR is realistisch met een compacte organisatie als basis. Verdere toelichting op de begroting staat beschreven onder 'financiën' verderop in dit voorstel.

1.7 De raad stemt alleen in met beslispunt 1 als de andere Drentse raden hier ook mee instemmen.
Dat betekent dat wanneer er één of meerdere gemeenteraden in Drenthe besluiten niet in te stemmen, het besluit van Borger- Odoorn komt te vervallen.

1.8 Tijdige besluitvorming is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting en om per 1 januari 2027 de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe te kunnen realiseren.
In de Wet staat dat elke Jeugdhulpregio - ofwel elke gemeente - op 1 januari 2027 regionaal moet inkopen en contracteren. Om dat te kunnen realiseren en te zorgen voor een zorgvuldig proces van besluitvorming is een planning opgesteld die realistisch, maar uitdagend is. In de afgelopen periode zijn alle betrokkenen in de besluitvorming (wethouder, college, griffies en ondernemingsraden van alle 12 gemeenten) geïnformeerd over het belang van het halen van de planning en zijn en worden zij – binnen hun rol – vooraf meegenomen in de inhoud van de adviezen/besluiten die zij krijgen voorgelegd.

Kanttekeningen
1.1 De begroting is gebaseerd op huidige inzichten, maar kent nog onzekerheden:
Subsidies vanuit het Rijk zijn nog niet volledig bekend, toekomstige keuzes (zoals deelname aan lichte jeugdhulp vanaf 2028) kunnen invloed hebben op de kosten
Het is een eerste begroting die wordt opgesteld. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke processen en systemen gestroomlijnd kunnen worden door regionaal samenwerken en welke financiële effecten dat heeft.

1.2 De planning is ambitieus en gericht op oprichting per 1 januari 2027.
Als er geen tijdig besluit wordt genomen heeft dit consequenties voor zowel de inhoud als voor de financiële middelen (zie risicoparagraaf in het bedrijfsplan). Medewerkers kunnen pas definitief geplaatst worden na definitieve besluitvorming. Als dit proces te lang duurt voor de medewerkers, bestaat het risico dat medewerkers om deze reden vertrekken.

1.3 Besluitvorming afhankelijk van andere gemeenten: alle 12 gemeenten moeten instemmen
De GR kan pas worden opgericht als alle gemeenten hebben besloten.

1.4 De GR Jeugdhulpregio is apart van de GR GGD (SamenDrenthe).
De gemeenteraad heeft in haar zienswijze aangegeven dat het haar nadrukkelijke voorkeur heeft om de GR Jeugdhulpregio Drenthe onder te brengen binnen de GR GGD (SamenDrenthe) en een gezamenlijke inrichting niet uit te sluiten. Aan deze zienswijze is geen gehoor gegeven. De GR Jeugdhulpregio wordt vooralsnog afzonderlijk van de GR GGD (SamenDrenthe) ingericht.

Financiën
Uitgaande van de begroting organisatiekosten (bijlage 3) zijn de totale kosten voor de Gemeenschappelijke Regeling €3,8 miljoen. De kosten voor het regioteam zijn €2,7 miljoen. Voor de verdeelsleutel sluiten we aan bij de meicirculaire T-2. Die verdeelsleutel wijkt af van de huidige verdeelsleutel van de huidige Jeugdhulpregio. Dit heeft ermee te maken dat de gebruikte verdeelsleutel de afgelopen jaren niet meer geactualiseerd is. Voor Borger- Odoorn bekent dit een verandering van 4.9% naar 4.6%.

Op basis van de verdeelsleutel (bijlage 5) komen de verwachte kosten voor de gemeente Borger- Odoorn neer op:

Omschrijving	**2027**	**2028**	**2029**
Totale kosten GR	176.602	169.390	164.241
Kosten opgaven Regioteam	126.072	130.598	135.287
Totaal	**302.674**	**299.989**	**299.528**

In 2026 zijn de huidige kosten van de regionale samenwerkingen €285.417. Voor volgend jaar is dat een stijging van €17.257. Deze kosten worden momenteel bekostigd vanuit het jeugdhulpbudget. In de afgelopen jaren is dit budget incidenteel verhoogd om deze kosten op te vangen. Gelet op het structurele karakter van de kosten is het wenselijk om hiervoor in de toekomst een structurele dekking binnen de begroting te realiseren.

Participatie
Het college heeft in het kader van de oprichting van de GR de ondernemingsraad om advies gevraagd over de mogelijke personele en organisatorische consequenties. De OR heeft positief geadviseerd.
De Adviesraad Sociaal Domein is niet betrokken bij de oprichting van de GR, omdat de adviesraad niet gaat over bedrijfsvoering. De adviesraad is wel betrokken geweest bij de besluitvorming rondom de regiovisie die als onderlegger fungeert voor de werkzaamheden van de GR.

Inclusie
-

Communicatie
De communicatie rondom de oprichting van de GR Jeugdhulpregio wordt verzorgd door de Jeugdhulpregio Drenthe en het Prestatiemanagement Team (PMT).

Uitvoering
De uitvoering van de GR wordt beschreven in het bijgevoegde bedrijfsplan.
De GR zal per 1 januari 2027 in werking treden. U zult als gemeenteraad net als bij andere gemeenschappelijke regelingen geïnformeerd worden over de begroting, jaarrekening en eventueel andere relevante zaken.

Bijlagen
1. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulpregio Drenthe
2. Bedrijfsplan
3. Begroting 2027
4. Meerjarenbegroting 2027-2029
5. Verdeelsleutel GR Jeugdhulpregio Drenthe
6. Advies OR oprichting GR Jeugdhulpregio Drenthe

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris de burgemeester

E.W. Bennema mr. J. Seton